

Colo

samenwerkende
kenniscentra voor
beroepsonderwijs
en bedrijfsleven

139 dagen 'Aan het werk!'

Reacties van de werkvloer

Inhoudsopgave

Inleiding	4
Stage- en arbeidsmarktinformatie	5
Een stevige samenwerking, interview met Dominic Schrijer, Wethouder Werk, Sociale Zaken en Grote Stedenbeleid Rotterdam	6
Zicht op de ontwikkelingen	6
'Eerst een diploma en dan weer verder', interview met Soraya	7
Kentallen: basis voor beleid, interview met Jan Berghuis, landelijk bestuurder Metaal bij FNV Bondgenoten	8
De stage- en leerbanenmarkt	8
Makelen en schakelen, interview met Jasper	9
Beloofd is beloofd!: de tussenstand in cijfers	10
Gecoördineerde werkgeversbenadering	11
Rabobank coacht leerlingen	12
Regionale aanpak voor het beste resultaat	12
'Als er een klik is, kun je ver komen', interview met Laila Labid, adviseur hypotheken vermogen Rabobank	13
Samen optrekken in het Leerwerkloket, interview met Frank Theeuwens, adviseur kenniscentra, en Ralph Polderman, High Quality Car Service	14
Op zoek naar de oplossing van regionale arbeidsmarkt vraagstukken	14
'Dit is wat ik wil', interview met Cindy	15
Behoud en werven van stageplaatsen en leerbanen	17
Stagemarkt.nl: voor iedereen die zoekt naar een stageplaats, interview met Frank van Vilsteren, bpv-coördinator ROC Landstede	18
Stagemarkt.nl	18
'Het contact was snel gelegd', interview met Bianca Pouw, marketing manager ELBA	20
Werkgevers bereiken, op alle mogelijke manieren	20
Groeien naar leerbedrijf, interview met Angelique van den Born, Top Vintage.nl	21
En in 2010...	22

Colofon

Uitgave:	© Colo, Zoetermeer, december 2009
Tekst:	Paul van Bodengraven
Eindredactie:	Colo, Zoetermeer
Fotografie:	Marcel de Graaf, Paul van Bodengraven, Hollandse Hoogte
Vormgeving:	Colo, Zoetermeer
Drukwerk:	Bestenzet, Zoetermeer

Inleiding: 139 dagen 'Aan het werk'

Blijvend duurzame kansen bieden aan jongeren, maar vanzelfsprekend ook aan oudere mbo'ers. Met deze doelstelling zijn de kenniscentra aan de slag gegaan om het hoofd te bieden aan het dreigende tekort aan 150.000 stageplaatsen en leerbanen als gevolg van de economische crisis. Zowel landelijk als regionaal, sectoraal en gezamenlijk. Inmiddels zijn wij 139 dagen verder dan 1 augustus 2009, de dag dat de kenniscentra hun plan van aanpak voor het tegengaan van de jeugdwerkloosheid officieel presenteerden. 139 dagen verder en meteen ook aan het einde van het jaar 2009. Een uitstekend moment om terug te blikken en te evalueren: wat heeft het tot nu toe opgeleverd?

Daarom hebben wij aan verschillende personen gevraagd wat het werk van de kenniscentra hen heeft gebracht. Aan stakeholders zoals wethouder Dominique Schrijer van Rotterdam en Jan Berghuis van FNV Bondgenoten. Aan, werkgevers en bpv-coördinatoren. Maar u vindt in dit boekje ook interviews met diegenen die er uiteindelijk baat bij hebben: jongeren die dankzij een praktijkgerichte opleiding nu en vooral ook later duurzaam aan de slag kunnen op de arbeidsmarkt.

Wij hebben dit boekje '139 dagen Aan het werk' genoemd. Maar eigenlijk zijn de kenniscentra al veel langer aan de slag. Sinds de alarmerende conclusie van de Colo Barometer in februari dat een behoorlijk aantal bpv-plaatsen verloren dreigde te gaan, is er volop actie ondernomen. De kracht zit hem namelijk in de preventie. En in aan de slag gaan en actie ondernemen zodra zich een probleem dreigt voor te doen. Met de voorbeelden in deze publicatie willen wij deze daadkracht illustreren en de aanpak presenteren die wij in 2010 willen voortzetten.

Ik wens u veel plezier met het lezen van dit boekje.

Ben Rijgersberg

directeur Colo

**Stage- en
arbeidsmarkt-
informatie**

Een stevige samenwerking

In Rotterdam is de regionale Barometer dit jaar voor de derde keer verschenen. De gemeente heeft de meest recente Barometer gepresenteerd op de Rotterdamse Dag van de Stage (16 september jl.). 'Een belangrijk en waardevol instrument', aldus Dominic Schrijer, Wethouder Werk, Sociale Zaken en Grote Stedenbeleid in Rotterdam.

De Colo Barometer is ook onder vmbo- en mbo-decanen verspreid op de jaarlijkse decanendag in oktober. Leerlingen in het vmbo en deelnemers op het mbo kunnen zich daarmee goed oriënteren op de kansen op de stage- en leerbanenmarkt. Ze kunnen de beschikbaarheid van stageplaatsen meewegen in hun studiekeuze. Loopbaanbegeleiders op het mbo en decanen in het vmbo kunnen hun leerlingen gericht informeren. 'We merken dat de belangstelling voor de gegevens die verzameld zijn in de barometer groot is', zegt Dominic Schrijer. 'De informatie voorziet kennelijk in een behoefte, en is praktisch toepasbaar.'

Maar Schrijer ziet ook nog wel verbetermogelijkheden: 'Jongeren hebben behoefte aan informatie in één oogopslag. Een speciale jongerenuitgave, met minder tekst, zou welkom zijn. Ook zou de informatie op de website Stagemarkt.nl nog vaker ververst kunnen worden. Het zou overzichtelijker zijn als die informatie is ingedeeld per arbeidsmarktregio's, zoals Rijnmond, in plaats van vijf grote gebieden (Zuid-West Nederland).'

De samenwerking tussen de kenniscentra en de gemeente Rotterdam is al jaren intensief. 'De kenniscentra zijn een belangrijke uitvoerder van de Rotterdamse werkafspraken rondom stages', vertelt

Schrijer. 'Ze draaien mee in het stageservicepunt, leveren een stage-makelaar, zijn partner in de aanpak leren&werken en zijn betrokken bij het mobiliteitscentrum om deeltijd ww-ers te laten scholen.' Colo heeft inmiddels op verzoek van Rotterdam ook een arbeidsmarktbijsluiters voor leerlingen van het mbo en vmbo gemaakt. Het landelijke stage- en leerbanenoffensief, met daarin een actieve rol voor de kenniscentra in het regionale arbeidsmarktbeleid, is sterk geïnspireerd op de Rotterdamse praktijk.

Zicht op de ontwikkelingen

Heldere informatie over waar knelpunten zitten in de stage- en leerbanenmarkt is bij het uitvoeren van het plan jeugdwerkloosheid onontbeerlijk. De kenniscentra springen hierop in door het uitbrengen van collectieve landelijke én regionale Colo Barometers en basiscijfers.

De Barometers bieden een goed inzicht in de sectorale knelpunten en mogelijkheden op de arbeids-, stage- en leerbanenmarkt voor jongeren. Op grond van de Barometers is het mogelijk om sectorale maatregelen te nemen om het aanbod aan stages en leerbanen op peil te houden. UWV WERKbedrijf gebruikt de informatie voor rapportages, en scholen gebruiken de Barometers om gerichte loopbaanbegeleiding te geven en leerlingen goed inzicht te geven in de kansrijke sectoren.

In de Barometers wordt kwantitatieve en kwalitatieve informatie gegeven voor mbo-ers, vmbo-ers en jeugdige werklozen. Tekorten aan stages en leerbanen worden helder in beeld gebracht in een tabel waarin voor 43 branches aan wordt gegeven hoe vraag en aanbod zich verhouden. Hiervoor verzamelen ruim 800 opleidingsadviseurs van de kenniscentra informatie. In het kwalitatieve gedeelte van de Barometers worden door

de kenniscentra over elke branche de trends geschetst van de stage- en leerbanenmarkt én de arbeidsmarkt. Per sector wordt ook het aantal leerbedrijven genoemd waar stage kan worden gelopen.

In aanvulling op de landelijke Barometer wordt in de regionale Barometers ingezoomd op de arbeids-, stage- en leerbanenmarkt van de dertig arbeidsmarktregio's. De Barometers blijken een bruikbaar instrument bij het bestrijden van tekorten aan stages en leerbanen. Vijftien van de dertig regio's hebben inmiddels een regionale Colo Barometer aangevraagd en ontvangen. Hiernaast hebben alle 30 regio's in oktober de Colo Basiscijfers ontvangen. Hierin worden kengetallen gegeven over de regionale stage- en leerbanenmarkt.

'Eerst een diploma en dan weer verder'

De 18-jarige Soraya heeft haar draai gevonden. Na een afgebroken opleiding in de horeca heeft ze nu een leerplaats bij De Elf Ranken in Barendrecht, een verpleeghuis dat onderdeel uitmaakt van Laurens Wonen, Diensten en Zorg. Als deelnemer aan de AKA-opleiding gaat ze 3 dagen naar school en twee dagen op stage. Februari a.s. staat het examen gepland. 'Daarna wil ik door naar de niveau 3-opleiding.'

Op de Dag van de Stage in het Rotterdamse Ahoy, georganiseerd door de kenniscentra, het Albeda College, Zadkine, UWV WERKbedrijf en de gemeente Rotterdam, konden leerlingen onder begeleiding van bestuurders kennismaken met verschillende leerbedrijven. Soraya werd door Dominic Schreijer, wethouder sociale zaken en werkgelegenheid in Rotterdam, op sleeptouw genomen en voorgesteld bij Laurens, een leerbedrijf van Calibris, het kenniscentrum voor Zorg, Welzijn en Sport. Nu werkt ze al geruime tijd bij De Elf

Ranken, een verpleeghuis voor geriatrische ouderen.

'Ik werk op een afdeling voor kleinschalig wonen, voor een groep vaste bewoners. Ik ondersteun die groepsleiders. Ik voer allerlei werkzaamheden uit, van koffie zetten tot huishoudelijke taken. Omdat ik bovenop de normale formatie aanwezig ben, is er nu extra tijd voor contact met de bewoners. Je kunt zo meer aandacht en tijd aan ze besteden. Het is leuk en dankbaar werk. Het is wel even wennen om met deze cliënten te werken, maar inmiddels heb ik mijn draai wel gevonden.'

Of ze verder gaat in de zorg weet Soraya nog niet. 'Mijn droom is om iets te doen in de evenementenorganisatie. De ervaring die ik nu op doe, kan daarvoor evengoed relevant zijn. Maar ik wil eerst dit afmaken; ik wil nu echt een goed diploma halen.'

Kentallen: basis voor beleid

Kenteq, kenniscentrum voor de technische sectoren, onderzoekt iedere twee maanden hoe het aantal beroepspraktijkvormingsplaatsen zich ontwikkelt. Op die manier is er beter zicht op het aantal beschikbare opleidingsplaatsen voor jongeren, en of er wel voldoende beschikbare plaatsen zijn. ‘Een goede zaak’, vindt Jan Berghuis, landelijk bestuurder Metaal bij FNV Bondgenoten. ‘Die cijfers vormen voor ons de basis om onze plannen te maken, samen met werkgeversorganisaties en de overheid.’

De economische crisis heeft de industrie stevig in zijn greep. ‘We hebben net afspraken gemaakt voor een nieuwe cao in de kleinmetaal’, vertelt Berghuis. ‘Daarin ligt de nadruk op behoud van werkgelegenheid. Maar ook op het creëren van extra leerplaatsen voor jongeren. Om deze plannen te realiseren hebben we tientallen miljoen euro’s extra vrijgemaakt. De sector heeft straks, als de economie

weer aantrekt, die jongeren keihard nodig. Nu de bedrijven minder opdrachten hebben, moeten ze meer tijd steken in het opleiden van mensen, vinden wij.’

Het onderzoek van Kenteq laat zien dat er voldoende leerplaatsen zijn voor jongeren. ‘Gelukkig wel’, bevestigt Jan Berghuis. ‘We maken allerlei afspraken om het opleiden in de bedrijven te stimuleren. Bijvoorbeeld met gemeenten die extra subsidie geven als een schoolverlater aan de slag kan op zo’n leerwerkplek. Veel van de technische beroepen zijn uitermate geschikt om in de praktijk te leren. De cijfers van Kenteq maken duidelijk dat er ruimte is voor wie hierin aan de slag wil.’

‘We maken allerlei afspraken om het opleiden in de bedrijven te stimuleren’

De stage- en leerbanenmarkt

De kenniscentra monitoren de beschikbaarheid van leerplaatsen zorgvuldig want de bedrijfstakken vrezen na de crisis een ernstig tekort aan instromend personeel. Ze voorzien hun achterban van branchespecifieke cijfers.

Als er in een sector tekorten dreigen te ontstaan, reageren de branches met bedrijfstakmaatregelen. Ook de overheid let scherp op de beschikbaarheid en regionaal houden gemeenten en kenniscentra de zaken scherp in de gaten. Regionale knelpunten worden daar direct aangepakt, met extra geld van de regering voor de aanpak van de jeugdwerkloosheid. De jongeren worden gestimuleerd opleidingen te zoeken waar nog ruimte is op de arbeidsmarkt.

Het aantal stages en leerbanen is in het laatste kwartaal van 2009 verder teruggelopen. In sommige sectoren, zoals de techniek en de handel, is de reserve van leerplaatsen sinds de start van het nieuwe schooljaar verkleind. Leerlingen in de hogere niveaus 3 en 4, hebben over het algemeen minder moeite om aan een leerplaats te komen dan leerlingen in de lagere niveaus 1 en 2. De kenniscentra nemen maatregelen om het aantal leerplaatsen op peil te houden en alle deelnemers van een leerplaats te blijven voorzien. Er is

een verschuiving zichtbaar van het aantal deelnemers per leerweg: minder leerlingen in de bbl-trajecten en meer in de bol-trajecten. Voor deze groep zullen de kenniscentra extra bpv-plaatsen werven.

De meeste sectoren zoeken creatieve oplossingen om zoveel mogelijk plaatsen voor de jongeren in opleiding beschikbaar te houden. De bouw stuurt oudere medewerkers op scholing om plaats te maken voor jongeren en in de houtsector worden leerplaatsen dubbel bezet. Daarnaast vervullen adviseurs van de kenniscentra een actieve rol in de regio. Waar mogelijk spelen zij een bemiddelende rol bij het plaatsen van leerlingen op bestaande en nieuwe bol- en bbl-plaatsen.

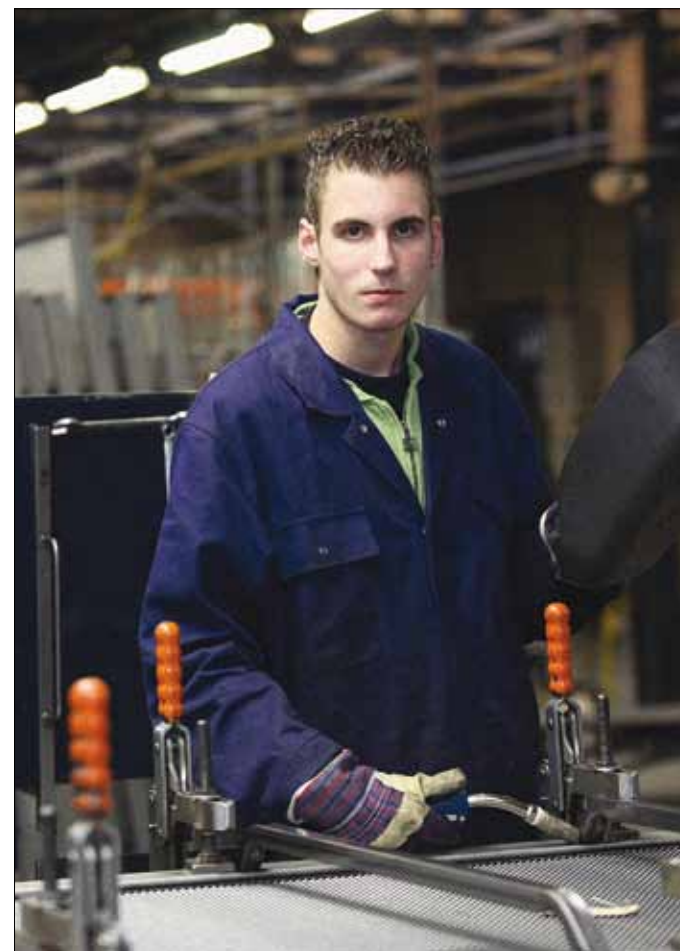
Makelen en schakelen

Na een succesvolle eerste stage liep de 18-jarige Jasper vast in zijn opleiding. De praktijkschool had weinig vertrouwen in zijn motivatie en stuurde hem uiteindelijk naar huis. Kenteq-adviseur Tom Slootman greep in. Hij ging praten met een ander leerbedrijf en regelde zo een nieuwe bbl-plaats voor Jasper. Die is inmiddels alweer vier maanden aan de slag en heeft het prima naar zijn zin. 'Ik ben hier echt een collega en niet alleen maar leerling.'

Kuperus is een beddenfabriek. Hier vind je niet de bouwpakketten die je zelf kunt afhalen in het woonwarenhuis of bouwmarkt; hier worden juist de meer luxe bedden gemaakt. Het bedrijf bestaat al meer dan 100 jaar. De afgelopen jaren waren er wisselende ervaringen met het opleiden van leerlingen. Mede daardoor stond dat even op een laag pitje. Maar toch waren ze bereid een nieuwe poging te wagen toen Jasper kwam solliciteren.

'Ik ben bezig met de niveau 2-opleiding', vertelt Jasper. 'Ik ben blij dat ik zo verder kan met de opleiding. Ik wil een goed diploma halen.' Vier dagen per week draait hij mee in het bedrijf en krijgt zo alle aspecten van het werk te zien, van het bewerken van onderdelen tot het in elkaar zetten en afwerken van de bedden. 'De afwisseling spreekt me aan. En de mensen waar ik mee samenwerk zijn aardig. Ik heb het goed naar mijn zin.'

Tom Slootman is blij dat zijn tussenkomst zo goed heeft uitgepakt. 'Ik heb een goed netwerk in de regio. Ik ken de leerbedrijven en de opleidingen. Naast mijn werk voor de bedrijven fungeer ik ook als een vangnet voor leerlingen die tussen wal en schip dreigen te vallen.

Als ik het signaal krijg dat iemand dreigt uit te vallen, ga ik op zoek naar een oplossing. Ik verwachtte dat Jasper goed zou passen bij dit bedrijf, en het pakt gelukkig goed uit. Het gaat erom de juiste leerlingen en bedrijven bij elkaar te brengen: makelen, en dan schakelen.'

'Ik ben hier echt een collega en niet alleen maar leerling.'

Beloofd is beloofd!: de tussenstand in cijfers

In het plan van aanpak 2009 formuleren de kenniscentra een aantal kwantitatieve prestaties voor het jaar 2011. Hoe staat het met deze prestaties?

Een korte tussenstand:

Behoud van 55.000 reguliere leerbanen

In februari 2009 voorspelde de Colo Barometer dat er zonder aanvullende maatregelen een tekort van 150.000 leerbanen zou ontstaan. Tot juni werd dit tekort met 20.000 leerbanen teruggebracht. Inmiddels zijn er sinds juni nogmaals 34.000 leerbanen behouden. De kenniscentra hebben dus in samenwerking met de branches het afgelopen halve jaar voorkomen dat 54.000 jongeren hun leerbaan verloren.

Werving van 50.000 stageplaatsen/ leerbanen voor extra instroom in onderwijs (o.a. het School Ex-programma)

Dankzij de inspanningen van de kenniscentra kan momenteel voor iedere deelnemer een stageplaats of leerbaan worden gevonden. Het aantal bbl-deelnemers is ongeveer gelijkgebleven aan 2008 (bijna 170.000) en bijna 90% heeft inmiddels een praktijkovereenkomst kunnen afsluiten. Het aantal deelnemers in de BOL is echter gegroeid met circa 15.000 extra instromers naar ongeveer 350.000. Het is mogelijk dat er voor deze groep nog extra stageplaatsen gevonden moeten worden. Dit zal in 2010 zichtbaar moeten worden als de stage- en leerbanenmarkt te maken krijgt met stijgende studentenaantallen, extra capaciteitsvraag vanuit hbo en vmbo, oplopende jeugdwerkloosheid en terughoudendheid van bedrijven om te investeren.

De krapte op de stagemarkt neemt verder toe. Sectoren met overschotten zien deze verder krimpen. Waar in oktober 2009 ruimte was om vrijwel alle leerlingen te plaatsen, begint de stagemarkt nu echt te knellen. Er is een vrij groot verloop onder de leerbedrijven. Verlies door bedrijfssluitingen werd gecompenseerd door de respons op acties van de kenniscentra en bijvoorbeeld de campagne &Stagiair. Het aantal leerbedrijven is licht gegroeid van ruim 202.000 in oktober tot ruim 207.000 in december 2009.

25.000 leerbanen (traineebanen of meester-gezel plekken)

Recentelijk is in dit kader de eerste sectorale afspraak gemaakt met de bouw. In 2010 wordt deze afspraak uitgewerkt. Hiernaast worden er meer sectorale afspraken verwacht. Waar sectorale afspraken worden gemaakt draagt de sector aan de kenniscentra op om die afspraken uit te voeren. De kenniscentra pakken dat aan in afstemming en samenwerking met het UWV WERKbedrijf.

190.000 gevulde bedrijfsprofielen in Stagemarkt.nl

De basisgegevens van de inmiddels 200.000 erkende leerbedrijven staan geregistreerd in de bedrijfsprofielen op Stagemarkt.nl. In 2010 worden de profielen verder uitgebreid.

4x per jaar een verfijnde Colo Barometer

Vanaf de start van het stage- en leerbanenoffensief zijn er drie verfijnde Barometers gepubliceerd. Naast de overschotten en tekorten aan leerplaatsen per sector en per regio, is een overzicht opgenomen met de opleidingen per niveau waar tekorten optreden en met de kansrijke opleidingen waarvoor nog leerplaatsen beschikbaar zijn. Het volledige overzicht met de beschikbaarheid van leerplaatsen voor elke uitstroom is te raadplegen op Colo.nl.

Regionale Barometers

In 2009 hebben 15 regio's een speciale Barometer op maat aangevraagd en ontvangen.

30 bovensectorale contactpersonen voor de 30 regio's en mobiliteitscentra

Sinds 1 september 2009 zijn er 30 personen beschikbaar gesteld als aanspreekpunt voor de regio's. Elke convenantsgemeente beschikt over een eigen contactpersoon namens de gezamenlijke kenniscentra. Die vormt de verbinding naar het regionale bedrijfsleven en zorgt ervoor dat de branches aan tafel komen die een oplossing kunnen bieden voor de regionaal geconstateerde knelpunten op de arbeidsmarkt.

**Gecoördineerde
werkgevers-
benadering**

Rabobank coacht leerlingen

Gelukkig zijn er veel ondernemingen die een steentje bij willen dragen aan het oplossen en voorkomen van maatschappelijke problemen. De Rabobank is zo'n organisatie die op allerlei maatschappelijke terreinen actief is, ook als het gaat om kansen creëren voor jongeren op de regionale arbeidsmarkt. Bijvoorbeeld met het project Carrière Coach.

Kenniscentrum ECABO, voor de economisch/administratieve, ICT- en veiligheidsberoepen, werkt in het project Carrière Coach samen met de Rabobank. ECABO zet zich actief in voor het scheppen van meer leerplaatsen, ook voor de lagere niveau's in het beroepsonderwijs. Daarin hebben Rabobank en het kenniscentrum elkaar gevonden.

Het principe van de Carrière Coach is even eenvoudig als briljant: zeventig Rabobankadviseurs ondersteunen zeventig leerlingen via

vier coachingsgesprekken tijdens een schooljaar. Het gaat daarbij om leerlingen op mbo-niveau 1 en 2, en enkele leerlingen van een hoger niveau die moeilijk een leerplaats kunnen vinden. Het project is begonnen in Amsterdam, Rotterdam, Utrecht en Zaandam en daarna uitgebreid naar andere regio's.

ECABO verzorgt een training bij de start van het traject, waarin allerlei coachingstips aan de orde komen. Daarnaast kunnen de coaches bellen met ECABO-adviseurs als zij onverwacht tegen problemen aanlopen. Die zorgen ook voor een terugkoppeling naar de scholen als er belangrijke zaken aan de orde komen, die de loopbaan van de jongeren zouden kunnen beïnvloeden.

Regionale aanpak voor het beste resultaat

Voor een goede aansluiting in de regio hebben de kenniscentra zes regionale arbeidsmarktcoördinatoren aangesteld. Deze arbeidsmarktcoördinatoren ondersteunen samen met dertig regionale contactpersonen de gemeenten bij het maken van de plannen van aanpak in het kader van Jeugdwerkloosheid, bij het regionaal arbeidsmarktonderzoek en bij de coalitievorming met de relevante branches voor het uitvoeren van acties. Doel: maatwerk in de regio.

De kenniscentra hebben gezamenlijk zo'n 800 opleidingsadviseurs die ieder hun eigen netwerk hebben in de leerbedrijven. Zij beschikken bovendien over kennis van de regionale arbeidsmarkt, de scholingsmarkt, de vacatures in de eigen sector en de sectorale cao-afspraken en stimuleringsmaatregelen. Al deze kennis, gecombineerd met de regionale arbeidsmarktinformatie van het UWV WERKbedrijf, kan worden gebruikt bij regionale planvorming.

De regionale coördinatoren en contactpersonen ondersteunen onder andere de gemeenten en UWV WERKbedrijf bij het leggen van een goede verbinding met het regionale,

sectorale bedrijfsleven. Zij schakelen de juiste kenniscentra in bij het aanpakken van de regionale sectorale knelpunten. Daarnaast houden zij de vinger aan de pols wat betreft de aantallen jongeren zonder stage of leerbaan binnen de regio ten behoeve van de planvorming voor de regionale projectteams jeugdwerkloosheid. Ook wordt gezamenlijk met UWV WERKbedrijf in kaart gebracht welke mogelijkheden er zijn om vraag en aanbod van jeugdwerklozen en stages en leerbanen bij elkaar te brengen.

‘Als er een klik is, kun je ver komen’

Laila Labid* is adviseur hypotheken vermogen bij de Rabobank in Utrecht. In het kader van het project Carrière Coach heeft zij zich aangemeld om mee te doen. “Ik vind het mooi om jongeren op weg te helpen in de maatschappij. Zeker als het gaat om een doelgroep voor wie die weg misschien wel wat minder vanzelfsprekend is.”

Laila heeft twee leerlingen onder haar hoede gehad. Samir Douhou en Mohamed Belaabi volgen allebei de opleiding Boekhoudkundig medewerker bij het ROC Midden Nederland. Bezig zijn met de ontwikkeling van jongeren gaat Laila goed af. “Ik geniet ervan en ik vind het fijn dat je positief kunt bijdragen aan iemands ontwikkeling. Je ziet ze in de loop van het jaar veranderen, ze worden ‘groter’. Hun beeld van de wereld verandert, je merkt dat ze meer volwassen en zelfverzekerder worden.”

* Inmiddels heeft Laila Labid een nieuwe baan aanvaard.

Dat ze zelf van Marokkaanse afkomst is, heeft in dit geval wel voordelen. “Er is beslist een klik tussen de jongens en mij. En als die klik er is, kun je veel met elkaar bespreken. Ik kan uit eigen ervaring vertellen over de dingen waar ik tegenaan ben gelopen in mijn opleiding. En hoe ik daarmee om ben gegaan. Ik probeer zoveel mogelijk hun eigen kracht aan te spreken: je bent zelf verantwoordelijk om iets van je opleiding en je leven te maken.”

‘Ik vind het mooi om jongeren op weg te helpen in de maatschappij’

Samen optrekken in het Leerwerkloket

Net als elders in het land zijn in Limburg een aantal adviseurs van de samenwerkende kenniscentra actief voor het Leerwerkloket. Dat loket is een samenwerkingsverband tussen regionale partijen op het gebied van onderwijs en arbeidsmarkt, zoals de kenniscentra, UWV WERKbedrijf, roc's en de gemeenten. Iedereen die binnenkomt met een vraag op het gebied van leren en werken of zich oriënteert op een loopbaan in een andere sector, kan hier terecht.

Bij het leerwerkloket kloppen de laatste tijd heel wat mensen aan die iets anders willen dan de opleiding waar ze mee bezig zijn. 'Dat zijn vaak jongeren, die een verkeerde keuze hebben gemaakt', zegt Frank Theeuwes, adviseur namens de kenniscentra bij het leerwerkloket en contactpersoon van de kenniscentra voor jeugdwerkloosheid in Noord- en Midden Limburg. 'Daar zitten ook best wat mensen bij die alleen maar een vmbo-diploma hebben en hun huidige opleiding al afgebroken hebben. Ze dreigen dus zonder startkwalificatie op de arbeidsmarkt te komen. Voor die groep is het nu extra lastig om een baan te vinden. Wij helpen hen bij oriëntatie op wat ze willen en kunnen. Daarbij kijken we nadrukkelijk naar sectoren waarin in deze regio werk te vinden is. Door de samenwerking met UWV WERKbedrijf hebben we daar goed zicht op.'

Ralph Polderman is met zijn bedrijf High Quality Car Service gevestigd in Lomm, onder de rook van Venlo. De dienstverlening van zijn bedrijf bestaat uit het herstellen van autoschade, APK-keuringen en het verzorgen van autoreclame en belettering. Hij werkt veel met jonge mensen en heeft in het verleden heel wat jongeren opgeleid. 'Ik vind het belangrijk om jongeren een kans te geven, een vak in de

praktijk te leren. Als een leerling echt gemotiveerd is, kan hij of zij hier terecht, mits we plaats hebben.

'De laatste jaren heb ik wel wat negatieve ervaringen gehad, met leerlingen die maar weinig gemotiveerd waren', vertelt Ralph Polderman. 'Het is belangrijk dat ze zich van tevoren goed oriënteren, zodat ze weten waar ze aan beginnen. De leerling die ik nu heb, Cindy, is een week op proef gekomen, zodat we allebei konden bekijken of het wat voor haar was. Dat is heel goed uitgekapt. Ze is heel secuur, gemotiveerd en pakt alles aan. Ik ben blij dat ze nu bij ons team hoort.'

Op zoek naar de oplossing van regionale arbeidsmarkt-vraagstukken

Binnen de verschillende regio's worden de kenniscentra steeds meer zichtbaar als partner in de oplossing van regionale arbeidsmarkt-vraagstukken waaronder de jeugdwerkloosheidsbestrijding. De neergezette infrastructuur van regio-coördinatoren en de inzet van de 30 contactpersonen alsmede de arbeidsmarkt-informatie dragen hier sterk aan bij. In de regio's waar een grotere inzet is overeengekomen hebben de contactpersonen vaak vaste spreekuren bij jongerenloketten of leerwerkloketten.

In de praktijk lopen de dossiers jeugdwerkloosheid, mobiliteit en leren & werken in de regio vaak in elkaar over. Bedrijven die door de recessie genoodzaakt zijn van personeelsleden afscheid te nemen, hebben soms jongeren in dienst die nog in opleiding zijn. Het is dan van belang dat de leerling de opleiding kan afmaken of geplaatst wordt in een andere sector of bij een ander bedrijf. Sectoren en regio's maken samen afspraken omtrent deze

doelgroep, die vervolgens door de kenniscentra worden uitgevoerd. Jongeren die in het kader van de recessie hun baan (leerwerkplek) dreigen te verliezen in bijvoorbeeld de mobiliteitsbranche kunnen in samenwerking met de sector (BOVAG) door kenniscentrum Innovam worden “opgepakt” en vervolgens herplaatst worden.

Ruim 20.000 medewerkers verloren hun leerbaan in de loop van dit jaar en zijn bemiddeld (in samenwerking tussen kenniscentra, onderwijs en UWV WERKbedrijf) naar een ander bedrijf of een andere sector.

‘Dit is wat ik wil’

Haar baan in de tomatenpluk beviel de 20-jarige Cindy bar slecht: ‘Saai en eentonig werk, ik vond er niks aan.’ Haar voorliefde voor alles wat met auto’s te maken heeft, bracht haar op het idee daar iets mee te gaan doen. Ze stapte op eigen initiatief naar binnen bij het leerwerkloket en kwam in contact met Frank Theeuwes. Samen gingen ze op zoek naar een opleiding bij ROC Gilde Opleidingen en daarnaast naar een bedrijf waar Cindy via werken en leren een diploma kon halen. Daarvoor hebben ze gebruik gemaakt van het register van VOC, het kenniscentrum voor de autoschadeherstel en de carrosseriebranche. En met succes, want sinds één juni is ze aan de slag bij High Quality Car Service in Lomm.

Dat werken in de autoschade vooral iets voor mannen lijkt te zijn, kan Cindy niet deren. ‘Ik werk liever met mannen dan tussen de vrouwen; dit past beter bij mij. Dat het werk lichamelijk best zwaar

is, is voor haar ook geen belemmering. ‘Ik vind werken met auto’s gewoon hartstikke leuk. Ik pak alles aan en ben niet bang om m’n handen vies te maken. Ik ben hier helemaal in mijn element, dit is het werk dat ik wil doen.’

Cindy werkt vier dagen bij het bedrijf en gaat één dag naar school. Samen met elf anderen volgt ze daar de niveau 2-opleiding auto-schadehersteller. Ralph Polderman, eigenaar van High Quality Car Services, is enthousiast over Cindy. ‘Ze is super gemotiveerd, ze weet echt zeker dat ze in dit vak verder wil. Ze past ook goed bij het bedrijf.’ Dat er voor het eerst een vrouw het team versterkt, is niet echt anders. ‘Cindy draait gewoon helemaal mee. Er is niks wat ze niet kan of wil. Ze pakt alles aan.’

‘Ik ben niet bang om m’n handen vies te maken’

**Behoud en
werven van
stageplaatsen
en leerbanen**

Stagemarkt.nl: voor iedereen die zoekt naar een stageplaats

Sinds juni 2009 is de website stagemarkt.nl online. Op de website hebben de kenniscentra hun krachten gebundeld. Via dit portal worden alle stageplaatsen en leerbanen bij erkende leerbedrijven ontsloten. Deelnemers die op zoek zijn naar een bol- of bbl-plaats kunnen zich hier oriënteren op de verschillende mogelijkheden. “Het is een heel handig instrument”, zegt Frank van Vilsteren, bpv-coördinator detailhandel bij ROC Landstede in Harderwijk. “Wij maken er actief gebruik van.”

Zo’n 35 bol-ers en 25 bbl-ers, allemaal eerstejaars van de detailhandelopleidingen van ROC Landstede in Harderwijk, zijn sinds het begin van dit schooljaar naar hun stageadres gegaan, om daar het

vak in de praktijk te leren. Zo’n 75% van de leerlingen, voornamelijk de bol-ers, vonden hun stageadres via Stagemarkt.nl. “De meeste leerlingen, zeker deelnemers aan de bol-opleiding beginnen zich pas op hun stageadres te oriënteren als het schooljaar is begonnen”, weet Frank van Vilsteren. “Uiteraard worden ze door ons op weg geholpen bij het zoeken naar een goede leerplaats. Daarbij maken we gebruik van Stagemarkt.nl.”

‘Het is een heel handige instrument en wij maken er actief gebruik van’

Stagemarkt.nl

Op de Dag van de Stage op 10 juni 2009 lanceerde staatssecretaris Marja van Bijsterveldt de vernieuwde website Stagemarkt.nl. Deze lancering sloot volledig aan bij de ambities van het Kabinet om jongeren langer vast te houden in het beroepsonderwijs. Dit leidt tot een toenemende vraag naar stages en leerbanen. Stagemarkt.nl is hiervoor toegerust. Het bevat meer dan 202.000 erkende leerbedrijven die een totale capaciteit hebben van meer dan 400.000 stages/leerbanen.

De stage- en leerbanensite Stagemarkt.nl biedt een compleet overzicht van alle erkende leerbedrijven in Nederland. Via deze website kan er gezocht worden naar alle beschikbare leerplaatsen in de regio. Dankzij de nieuwe functionaliteit met bedrijfsprofielen wordt er meer informatie over het leerbedrijf gegeven zodat leerling en werkgever nog beter gematchd kunnen worden.

Stagemarkt.nl is verbeterd, maar moet natuurlijk ook gevonden kunnen worden door gebruikers. In de maand juni is via een poster-campagne met flyers op onderwijsinstellingen bekendheid gegeven aan de mogelijkheden die Stagemarkt.nl biedt om zelf een stage/leerbaan te vinden. Daarnaast worden onderwijsinstellingen gestimuleerd hun leerlingen naar Stagemarkt.nl te verwijzen.

Iedereen kan zoeken naar leerplaatsen in Stagemarkt.nl: deelnemers, docenten, bpv-coördinatoren, werknemers van UWV WERKbedrijf. Daarnaast worden de zoekfuncties die Stagemarkt.nl biedt ook als webdienst aangeboden. Onder de naam White Label Stagemarkt.nl hebben twee softwareleveranciers het mogelijk gemaakt dat vier onderwijsinstellingen de zoekfuncties van Stagemarkt.nl gaan integreren in hun eigen website en bpv-systeem.

Sinds de lancering van de vernieuwde website is het aantal bezoekers flink gestegen. Stagemarkt.nl trekt gemiddeld 20.000 bezoekers per week. De gemiddelde bezoektijd bedraagt achtenhalve minuut en er worden gemiddeld 9 pagina's bezocht. Er zijn 1,2 miljoen zoekopdrachten verwerkt sinds de lancering in juni.

Handig en makkelijk

Erik Broekhuis is opleidingsadviseur bij Kenniscentrum Handel voor deze regio. Hij komt regelmatig over de vloer bij de erkende leerbedrijven en bij het roc. "Ik geef de leerlingen op school voorlichting over alles wat komt kijken bij stagelopen", legt hij uit. "Ik vertel wat er van hen verwacht wordt, maar ook hoe ze een bedrijf kunnen benaderen om een leerplaats te krijgen. Stagemarkt.nl is daarbij een heel handig hulpmiddel. Al onze leerbedrijven staan er inmiddels op. Voor jongeren biedt het veel makkelijke ingangen om te zoeken, bijvoorbeeld op plaats en op niveau. Als je die zaken invult, krijg je meteen een overzicht van alle leerplaatsen in de buurt. We hebben de leerbedrijven actief benaderd om een profiel in te vullen, zodat ook duidelijk is wat voor bedrijf het is, en wat de leerling daar kan leren."

Aansluiten

"De site sluit qua structuur en vormgeving goed aan bij de leefwereld van jongeren", vindt Frank van Vilsteren. "Voorheen konden ze zoeken in het register van het kenniscentrum, maar dat had toch een veel zakelijkere en wat saaie uitstraling. Dit spreekt jongeren aan. Daarnaast is er ook veel praktische informatie te vinden, zoals voorbeelden van sollicitatiebrieven en CV's. Dat is heel handig." In de lessen van het ROC Landstede wordt er weer aangesloten bij die zaken. "Een deel van de lessen Nederlands wordt besteed aan het schrijven van sollicitatiebrieven", vertelt Frank van Vilsteren. "We maken het onderwijs zo praktisch en realistisch mogelijk. De praktijk is wat dat betreft voor ons leidend; het heet niet voor niets beroepsonderwijs."

Wisselwerking

"Stagemarkt.nl is dé portal waar iedereen terecht kan die op zoek is naar een leerplaats", zegt Erik Broekhuis "Of naar stagiairs of leerlingen, want ook leerbedrijven kunnen er terecht. De wisselwerking tussen onderwijs en beroepspraktijk, dat is de essentie van het beroepsonderwijs. En dat geldt ook voor het gebruik van een instrument als Stagemarkt.nl. Als bedrijven hun informatie goed

invullen en scholen de website gebruiken als oriëntatiemiddel voor leerlingen, dan maken we het vinden van een leerplaats weer wat makkelijker. En kunnen leerlingen leerplaatsen vinden die goed bij hen passen. Als kenniscentrum zitten we er bovenop dat de informatie up to date blijft. Daarnaast bewaken we natuurlijk ook de kwaliteit van de leerbedrijven. Als wij van de school een signaal krijgen dat er iets mis is op een stageadres, nemen we zo snel mogelijk contact op. Ook dat is een wisselwerking: we weten waar we elkaar voor kunnen inschakelen."

'Stagemarkt.nl is dé portal waar iedereen terecht kan die op zoek is naar stageplaatsen. Of naar stagiairs, want ook leerbedrijven kunnen er terecht'

'Het contact was snel gelegd'

ELBA is een van de grootste fabrikanten van kantoorartikelen en opbergmiddelen in Europa. Toch werkten bij het bedrijf in Venlo nog geen stagiairs. Bianca Pouw, marketing manager, was zich al wel aan het oriënteren op de mogelijke inzet van stagiairs. De radiospot verleidde haar ertoe een kijkje te nemen op Stagemarkt.nl. Binnenkort komt de eerste kandidaat kennismaken.

'Ik heb zelf heel veel geleerd tijdens de stage in mijn opleiding', vertelt Bianca Pouw. 'Ik werk hier sinds een paar maanden en heb al snel aangekaart waarom er binnen ELBA nog geen leerplaatsen waren. Het idee bestond dat er toch een hoop werk komt kijken bij het begeleiden. Ik heb de mensen hier gelukkig kunnen overtuigen dat het ook veel oplevert voor het bedrijf om stagiairs in te schakelen.'

Via Stagemarkt.nl was het contact met Kenniscentrum Handel snel gelegd. 'We zoeken een stagiair op de binnendienst van ons bedrijf. Als bedrijf kun je via de site gemakkelijk contact leggen met het kenniscentrum in jouw sector. Via de adviseur van het kenniscentrum hebben we snel zicht gekregen op de mogelijkheden die de scholen in deze regio bieden. We weten nu waar we moeten zijn om de stagiair te vinden die bij ons past.'

'Als bedrijf kun je via Stagemarkt.nl gemakkelijk contact leggen met het kenniscentrum in jouw sector'

Werkgevers bereiken, op alle mogelijke manieren

Op 23 september 2009 is het startsein gegeven voor de landelijke massamediale campagne "& Stagiair". Deze campagne heeft tot doel om het huidige bestand aan leerbedrijven op peil te houden en uit te breiden. In de campagne wordt de site Stagemarkt.nl gepromoot.

Het zorgen voor voldoende, kwalitatief goede plaatsen hoort tot de kernactiviteiten van de kenniscentra. In een tijd waar de jeugdwerkloosheid dreigt op te lopen en veel jongeren ervoor kiezen om langer door te leren, leveren zij diverse inspanningen om extra leerplaatsen te werven en bestaande te behouden. Daarvoor zijn er sectoraal allerlei campagnes gestart. De gezamenlijke campagne "& Stagiair" ondersteunt die sectorale acties. De gehele campagne duurt tot en met 2011.

Doel van de campagne is om te laten zien dat leerbedrijf zijn iets is om trots op te zijn. De boodschap is: een succesvol bedrijf herken je aan feit dat ze een stagiair hebben. Bij de aftrap lieten Heineken, Gispén en Achmea die dag zien de inzet van stagiairs belangrijk te

vinden door op hun kantoorpanden
“& Stagiair” achter hun naam te plakken.
Ook kenniscentra ECABO en Calibris en Colo
deden mee aan de actie.

De massamediale campagne bestond uit
verschillende onderdelen. Gedurende
veertien dagen waren er spotjes te horen op
de radiostations Radio 538, 3FM, BNR en
Radio 1, naast een drietal advertenties in alle
landelijke dagbladen. Daarnaast plaatsten de
websites NU.nl en De Telefoongids ook ‘&
Stagiair’ achter hun naam en kwam het blad
Metro met de “& Stagiair”-special.

Groeien naar leerbedrijf

**6650 KLEDINGZAKEN
HEBBEN ÉÉN DING GEMEEN.**

EEN STAGIAIR.

Al meer dan 100.000 bedrijven verken van de traditie en bieden samen aan 400.000 stage
plaatsen aan. Zij combineren ervaring met talent zoals kleedingzak. Manon Luca met hun stagiair.
Zorg dat de kennis en ervaring van de stagiair niet verloren gaat en profiteer mogelijk van de
vele voordelen van een stagiair. Best ook een stagiair of een leerbedrijf aan. Vindt ervaring bij
De site www.stagemarkt.nl een initiatief van de samenwerkende kenniscentra.

ervaring bij
STAGEMARKT.NL
Initiatief van de samenwerkende kenniscentra

Het bedrijf van Angelique van den Born groeit hard. Zo hard dat Top Vintage.nl, een online shop voor exclusieve vintage schoenen en kleding, best wat extra man- of vrouwkracht kan gebruiken. Via de radiospots werd ze geattendeerd op de website Stagemarkt.nl. Ze surfte er direct naartoe en meldde zich aan als leerbedrijf. ‘Het wachten is nu op een geschikte kandidaat.’

Na aanmelding kwam een adviseur van Kenniscentrum Handel langs bij Top Vintage. ‘Samen hebben we in kaart gebracht wat er voor een leerling allemaal te leren is in dit bedrijf, en wat voor opleiding daarbij past’, vertelt Angelique. ‘Dat ging allemaal vrij snel. De leerplaats staat nu op de website. Ik moet zeggen dat het aanbod aan leerplaatsen daar erg groot is. Ik hoop dat zich snel kandidaten melden.’ Natuurlijk kost het begeleiden van een stagiair tijd. Maar hij of zij heeft natuurlijk ook wat te bieden aan het bedrijf. De leerplaats staat

open voor leerlingen van de opleiding tot verkoopspecialist detailhandel. ‘Degene die hier aan de slag gaat, zal vooral orders afhandelen, contact met de klant onderhouden en marketingactiviteiten uitvoeren’, legt Angelique uit. ‘Ons bedrijf groeit als kool. We vinden het belangrijk dat er goed met onze klanten wordt gecommuniceerd, over vragen en hun bestellingen. Een stagiair kan daarin een goede aanvulling zijn, om net dat beetje extra aandacht te geven.’

‘Samen hebben we in kaart gebracht wat er voor een leerling allemaal te leren is in dit bedrijf’

En in 2010...

We zijn dus op koers, maar ook nog maar net begonnen. De activiteiten uit het plan van aanpak krijgen in 2010 grotendeels een vervolg. In 2010 worden onder andere de volgende nieuwe activiteiten ondernomen:

Colo Basiscijfers

In 2010 ontvangen alle 30 regio's vier keer per jaar de Colo Basiscijfers. Deze basiscijfers geven regionaal en sectoraal een kwantitatief beeld van de vraag naar en het aanbod van stageplaatsen en leerbanen. In de loop van het jaar wordt deze set aan cijfers stap voor stap uitgebreid en verbeterd. Deze Basiscijfers bieden een stevige basis om voor de dertig werkloosheidsgebieden een concreet handelingsperspectief te ontwikkelen. Hiernaast zal natuurlijk net als in 2009 de landelijke verfijnde Colo Barometer vier maal per jaar verschijnen.

30 contactpersonen

Na een pilot-periode in 2009, worden de 30 contactpersonen voor de 30 regio's opgenomen in het standaard service-aanbod van de kenniscentra. Dit betekent dat er standaard 0,2 fte vrijkomt voor dienstverlening aan de regio. Meer inzet is in overleg natuurlijk altijd mogelijk. De contactpersonen leggen de verbinding tussen de regio en de kenniscentra. Zij spelen in op vragen en regionale kansen op de arbeidsmarkt en zorgen voor een goede aansluiting van de kenniscentra en branches. Naast deze contactpersonen blijven natuurlijk ook de zes bovensectorale arbeidsmarktcoördinatoren actief.

Meldpunt Stagetekorten

Sinds december 2009 is het Meldpunt Stagetekorten van de kenniscentra operationeel. Via www.stagetekorten.nl en een centraal telefoonnummer kunnen acute knelpunten op de stage- en leerbanenmarkt worden doorgegeven. De eventuele knelpunten die gaan ontstaan als er begin 2010 weer een nieuwe stroom aan deelnemers op zoek gaat naar een leerplaats, kunnen dus mooi worden gemeld bij door het Meldpunt om vervolgens door de kenniscentra te worden afgehandeld.

Stagemarkt.nl

In 2010 gaan de eerste onderwijsinstellingen werken met het markt-White Label concept. Hiermee kan Stagemarkt.nl binnen het eigen netwerk en systeem worden gebruikt. Zo worden de gegevens nog toegankelijker voor de deelnemers. Het streven is om ervoor te zorgen dat meer onderwijsinstellingen zich in 2010 bij dit initiatief gaan aansluiten. Hiernaast zal er gewerkt worden aan een verdere verdiepingsslag van de informatie in de bedrijfsprofielen. Zo wordt de match tussen leerling en leerbedrijf nog beter. De functionaliteiten van Stagemarkt.nl worden nog verder uitgebreid met onder andere mogelijkheden voor het vmbo en aansluiting op de werkwijze van UWV WERKbedrijf. Hiernaast moet een vervolg op de campagne ervoor zorgen dat jongeren ook weten dat ze voor een stage of leerbaan terecht kunnen op Stagemarkt.nl.

In samenwerking met de branches en sectoren gaan de sectorale acties onverminderd door of worden zelfs versterkt. De afspraken met UWV WERKbedrijf zullen worden uitgewerkt en concreet gemaakt. En ook de “& Stagiair”-campagne zal een vervolg krijgen. Het gehele plan van aanpak voor zowel de sectorale als collectieve acties in 2010 komt begin 2010 beschikbaar.

Colo is de vereniging van zeventien samenwerkende kenniscentra. Voor meer dan 40 branches verbinden zij bedrijfsleven, arbeidsmarkt en beroepsonderwijs. Kenniscentra werken landelijk én regionaal als strategische partners voor ministeries, gemeenten, sociale partners en beroepsonderwijs.

De kenniscentra voor beroepsonderwijs en bedrijfsleven zijn:

Aequor	Voedsel en leefomgeving	www.aequor.nl
Calibris	Zorg, Welzijn en Sport	www.calibris.nl
ECABO	Economie, administratie, ICT en veiligheid	www.ecabo.nl
Fundeon	Bouw en infra	www.fundeon.nl
GOC	Grafimedia	www.goc.nl
Innovam	Mobiliteit	www.innovam.nl
Kenniscentrum Handel	Handel	www.kchandel.nl
Kenteq	Technisch vakmanschap	www.kenteq.nl
Kenwerk	Horeca, bakkerij, reizen en recreatie, facilitaire dienstverlening	www.kenwerk.nl
KOC	Uiterlijke verzorging	www.koc.nl
Kenniscentrum PMLF	Proces-, milieu-, laboratoriumtechniek en fotonica	www.pmlf.nl
Savantis	Afbouw en onderhoud, presentatie en communicatie	www.savantis.nl
SH&M	Hout en meubel	www.shm.nl
SVGB	Creatieve techniek, ambachtelijke techniek en gezondheidstechniek	www.svgb.nl
SVO	Foodsector	www.svo.nl
VOC	Carrosserie	www.vocar.nl
VTL	Transport en logistiek	www.vtl.nl